

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713010271
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8713010271.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Jaroslava Bugeľa a JUDr. Petra Farkaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 11. septembra 2014, v trestnej veci obž. M. U. a spol., pre prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, o odvolaní obžalovaných N. S. a M. U. proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/74/2014 zo dňa 24.2.2014 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/74/2013 zo dňa 24.02.2014 v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovaných:

N. S. - nar. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom R. č. XX,
okres G.
a

M. U. - nar. XX.XX.XXXX v Z. H., trvale bytom P. č. XXX,
okres Z. H.

podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku o s l o b o d z u j e spod obžaloby Okresnej prokuratúry Poprad sp. zn. 1Pv 812/12 zo dňa 23.5.2013, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, ktorý mali spáchať tak, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode N. S. dňa 02.06.2012 v A. na ulici H. cesta č. X v Hypermarkete Tesco za prítomnosti M. U. vystupujúceho ako konateľ obchodnej spoločnosti LOGS, s.r.o. so sídlom Levočská 1, Stará Ľubovňa, IČO: 44 249 543 uzatvorila s obchodnou spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176 úverovú zmluvu č. 4206006713, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 1.124,10 eur na zakúpenie televízora LCD Panasonic v predajnej cene 1.249,- eur, podpisom zmluvy N. S. sa zaviazala poskytnutý úver splácať v 30-mesačných splátkach po 60,09 eur s dátumom prvej splátky 02.07.2012, pričom pri uzatváraní úverovej zmluvy ako aj v úverovej zmluve uviedla svojho zamestnávateľa obchodnú spoločnosť LOGS, s.r.o., kde mala pracovať od januára 2010 na dobu neurčitú s čistým mesačným príjmom 600,- eur, kde tieto údaje o zamestnaní pracovníkovi uzatvárajúcemu úverovú zmluvu potvrdil aj M. U., avšak skutočnosti uvedené N. S. a potvrdené M. U. boli v rozpore so skutočnosťou, keďže v čase uzatvorenia úverovej zmluvy N. S. nebola zamestnaná v obchodnej spoločnosti LOGS, s.r.o. s čistým mesačným príjmom vo výške 600,- eur, keďže bola nezamestnaná, pričom v zmysle vzájomnej dohody mal v skutočnosti úver platiť M. U., ktorý v danom čase už mal iné splatné finančné záväzky voči ďalším osobám, čím tak uviedli zamestnanca obchodnej spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie a splácanie úveru a spôsobili tak obchodnej spoločnosti

Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, škodu vo výške najmenej 1.124,10 eur, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodeného HOME CREDIT SLOVAKIA a.s. so sídlom Piešťany, Teplická č. 147, IČO: 36234176 o d k a z u j e s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/74/2014 zo dňa 24.2.2014 boli obžalovaní N. S. a M. U. uznaní vinnými zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode N. S. dňa 02.06.2012 v A. na ulici H. cesta č. X v Hypermarkete Tesco za prítomnosti M. U. vystupujúceho ako konateľ obchodnej spoločnosti LOGS, s.r.o. so sídlom Levočská 1, Stará Ľubovňa, IČO: 44 249 543 uzatvorila s obchodnou spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176 úverovú zmluvu č. 4206006713, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 1.124,10 eur na zakúpenie televízora LCD Panasonic v predajnej cene 1.249,- eur, podpisom zmluvy N. S. sa zaviazala poskytnutý úver splácať v 30-mesačných splátkach po 60,09 eur s dátumom prvej splátky 02.07.2012, pričom pri uzatváraní úverovej zmluvy ako aj v úverovej zmluve uviedla svojho zamestnávateľa obchodnú spoločnosť LOGS, s.r.o., kde mala pracovať od januára 2010 na dobu neurčitú s čistým mesačným príjmom 600,- eur, kde tieto údaje o zamestnaní pracovníkovi uzatvárajúcemu úverovú zmluvu potvrdil aj M. U., avšak skutočnosti uvedené N. S. a potvrdené M. U. boli v rozpore so skutočnosťou, keďže v čase uzatvorenia úverovej zmluvy N. S. nebola zamestnaná v obchodnej spoločnosti LOGS, s.r.o. s čistým mesačným príjmom vo výške 600,- eur, keďže bola nezamestnaná, pričom v zmysle vzájomnej dohody mal v skutočnosti úver platiť M. U., ktorý v danom čase už mal iné splatné finančné záväzky voči ďalším osobám, čím tak uviedli zamestnanca obchodnej spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie a splácanie úveru a spôsobili tak obchodnej spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, škodu vo výške najmenej 1.124,10 eur.

Za to bol obž. N. S. podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona s použitím 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona a § 36 písm. j/ Tr. zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, ktorý bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona podmienične odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona bola určená skúšobná doba v trvaní jedného roka.

Obž. M. U. bol podľa § 259 ods. 3 Tr. zákona, s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4 Tr. zák. a § 37 písm. h/, m/ Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 8 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona bol zrušený výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 1T 11/2013 zo dňa 13.5.2013, právoplatný dňom 26.09.2013, ktorým mu bol podľa § 259 ods. 3 Tr. zákona uložený podmieničný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so skúšobnou dobou v trvaní 40 mesiacov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zároveň bolo rozhodnuté aj podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku, ktorým bola poškodená strana spoločnosť HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obidvaja obžalovaní. V dôvodoch odvolania obž. N. S. poukázala na to, že súd nesprávne aplikoval príslušné právne predpisy a vo veci rozhodol nezákonným spôsobom. Popisuje priebeh samotného skutku, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k podpísaniu predmetnej úverovej zmluvy. Pracovník spoločnosti jej oznámil, že pokiaľ bude úver

riadne a včas splácať a nevznikne žiadna škoda, nebude žiaden problém s týmto úverom. Spoločnosť HOME CREDIT v predmetnom konaní vôbec nemala vystupovať v postavení poškodenej strany, pretože uzatvorením úverovej zmluvy s ňou získala majetkový prospech. Napriek vysokej RPMN, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, bola ochotná pristúpiť na podmienky úverovej zmluvy a mesačné splátky riadne a včas uhrádza. Spoločnosti nevznikla žiadna škoda, čo sa vyžaduje pre naplnenie materiálnej stránky tohto trestného činu. Navrhla, aby ju odvolací súd oslobodil, alternatívne vec zrušil a vrátil okresnému súdu.

Obžalovaný M. U. prostredníctvom obhajcu poukázal na Stanovisko Generálneho prokurátora SR č. 1/2007 zo dňa 23.04.2007 k aplikácii § 222 Tr. zákona, z ktorého cituje príslušné ustanovenia. Má za to, že uzatvorenie predmetnej úverovej zmluvy nemalo byť posudzované ako spáchanie trestného činu úverového podvodu, pretože jej uzatvorením nedošlo u N. S. k získaniu neoprávneného prospechu, ale len k dočasnému navýšeniu aktív, s povinnosťou úver splatiť aj s ročnou úrokovou sadzbou 31,77 %. Domnieva sa, že po skončení vyšetrovania malo dôjsť k zastaveniu trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku. Rozoberá skutkovú podstatu trestného činu úverového podvodu ako aj definíciu škody v zmysle Tr. zákona. Nesúhlasí so záverom okresného súdu, že ich obrana o tom, že úver je riadne a včas splácaný a tým nevznikla žiadna škoda, je právne irelevantný, pretože ide len o odstraňovanie škodlivého následku. Navrhoval zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému súdu, príp. ho spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku.

Na základe takto podaných odvolaní krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolania obžalovaných sú dôvodné.

Okresný súd vykonal dokazovanie, na základe ktorého ustálil, že vykonané dôkazy spoľahlivo preukázali, že obž. M. U. bol v čase uzatvárania úverovej zmluvy vo finančnej a materiálnej núdzi, pretože obžalovaná S. už pred spáchaním tohto skutku konala v jeho prospech v ďalších spoločnostiach. Obrana obžalovaného spočívala v tom, že dohodnuté mesačné splátky sú ním riadne splácané a že poškodenej spoločnosti žiadna škoda nevznikla, je právne irelevantné, pretože podľa názoru súdu prvého stupňa, v prípade trestnej zodpovednosti pri žalovanom prečine úverového podvodu, ide len o odstraňovanie spôsobeného následku. V kontexte vykonaných dôkazov prvostupňový súd konanie obžalovaných z hľadiska subjektívnej stránky kvalifikoval ako konanie plne trestne zodpovedných osôb, konajúcich v priamom úmysle podľa § 15 písm. a/ Tr. zákona, pretože chceli spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom a ako je zrejme z následku ich konania, tento záujem aj porušili.

V prvom rade je potrebné k veci uviesť, že okresný súd vykonal v rámci riadneho procesného postupu dokazovanie v rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie veci, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru v posudzovanom prípade.

V prejednávanej trestnej veci niet pochybností o tom, že po predchádzajúcej dohode s obž. M. U., dňa 2.6.2012 uzatvorila obž. N. S. úverovú zmluvu so spoločnosťou HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s. v celkovej výške 1.124,10 Eur na zakúpenie televízora LCD Panasonic, pričom obž. U. uviedol, že obžalovaná je jeho zamestnankyňa v spoločnosti LOGS, s.r.o. s čistým mesačným príjmom 600,- Eur, čo však nebola pravda. O uvedenom svedčia jednak výpovede obidvoch obžalovaných, ako aj v trestnom spise nachádzajúce sa listinné dôkazy. Mesačná splátka úveru bola stanovená na 60,09 Eur.

Z predložených listinných dôkazov, ako aj z jednotlivých vyjadrení spoločnosti HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s. vyplýva, že počas celej doby úveru si obžalovaná plnila riadne a včas svoje splatné záväzky voči tejto spoločnosti, pričom na verejnom zasadnutí v konaní o odvolaní obžalovaných predložila obž. S. tri poštové poukazy na účet, ktorými uhradila predčasne zvyšné splátky úveru, čím dlh voči veriteľovi zanikol jeho splnením. Taktiež obž. U. pri svojom výsluchu uviedol, že finančné prostriedky potreboval na splatenie svojich iných záväzkov, pričom deklaroval, že poskytnutý úver bude riadne splácať prostredníctvom obž. S.. Uvedené svedčí o úmysle obžalovaných plniť si svoje povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy riadne v súlade s jej jednotlivými ustanoveniami, čo korešponduje aj vyjadreniu úverovej spoločnosti a napokon aj predčasnemu uhradeniu záväzku.

Krajský súd poukazuje na to, že uvedenie do omylu ako znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona vo všeobecnosti znamená aj uvedenie nepravdivých skutočností týkajúcich sa zamestnania žiadateľa o úver, ktoré nezodpovedajú objektívnej realite (napr. osoba je nezamestnaná, nemá deklarovaný príjem a pod.). V súvislosti s vymedzením objektívnej stránky trestného činu úverového podvodu odvolací súd uvádza, že obžalovaný musí vylákať úver tým, že uvedie iného do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho riadne splácanie. Páchatel buď vie, že úver nebude môcť riadne a včas splácať, prípadne koná s vedomím, že vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery svoj záväzok z úverového vzťahu nebude vedieť riadne a včas splniť. Tak, ako v prípade trestného činu podvodu podľa ustanovenia § 221 Trestného zákona, aj v tomto prípade musia orgány činné v trestnom konaní preukázať podvodný úmysel páchatela už na samom počiatku vzniku úverového vzťahu. Zároveň však je potrebné zdôrazniť, že dodatočná neschopnosť úverového dlžníka plniť svoje záväzky, vyplývajúce z úverového vzťahu, nemôže zakladať jeho trestnoprávnu zodpovednosť.

Podľa ustálenej súdnej praxe, pri prečine úverového podvodu podľa § 222 Tr. zákona, je potrebné jednoznačne preukázať a ustáliť príčinnú súvislosť medzi konaním obžalovaného, ktorým mal uviesť iného do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo splácanie úveru a následnou majetkovou dispozíciou uskutočnenou v tomto omyle a zároveň preukázať príčinnú súvislosť medzi touto dispozíciou a škodou na majetku. Konanie páchatela, jeho následok, vrátane príčinnej súvislosti medzi nimi, musia byť súčasne kryté jeho úmyselným zavinením (minimálne vo forme nepriameho úmyslu) a to už v čase spáchania činu. Odvolací súd nezistil, aby konanie obžalovaných naplnilo pojmové znaky trestného činu úverového podvodu, poukazujúc na absenciu úmyselného zavinenia obžalovaných vo vzťahu k následku, keďže k splácaniu poskytnutého úveru dochádzalo v termínoch určených veriteľom a to riadne a včas.

Taktiež uvedenie nepravdivých údajov veriteľovi pri uzatváraní úverovej zmluvy samo o sebe nie je spôsobilé naplniť všetky znaky trestného činu úverového podvodu podľa § 222 Tr. zákona. Ďalším kritériom je aj spôsobenie aspoň malej škody. Aj keď presunom finančných prostriedkov z dispozície veriteľa dlžníkov, dochádza k dočasnému navýšeniu aktív žiadateľa o úver a úbytku na strane veriteľa, tento ale tieto poskytnuté finančné prostriedky, v prípade riadneho a včasného plnenia, dostáva späť navýšené o príslušný úrok, pričom ako to vyplýva z trestného spisu v tejto trestnej veci, priemerná hodnota percentuálnej miery nákladov vyčíslená v úverovej zmluve bola vo výške 46,52 %, čo podľa názoru odvolacieho súdu vo vysokej miere zhodnocuje poskytnuté finančné prostriedky veriteľovi.

S poukázaním na takúto dôkaznú situáciu a jej hodnotenie krajský súd sa v celom rozsahu nestotožnil so záverom okresného súdu, že výsledky dokazovania jednoznačne preukázali trestnoprávnu zodpovednosť konania obžalovaných tak, ako im to kládla obžaloba za vinu. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol o oslobodení obžalovaných spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku.

Podľa názoru odvolacieho súdu úlohou orgánov činných v trestnom konaní a súdov v takýchto prípadoch je uplatňovať prostriedky trestného práva zdržanlivo, len ako krajný prostriedok v prípadoch, v ktorých iné, najmä súkromnoprávne prostriedky zlyhávajú, resp. nie sú efektívne, inak by v takýchto prípadoch došlo zo strany súdov konajúcich v trestných veciach k neúmernému nahrádzovaniu konania v občianskoprávných sporov. Sporné otázky, ktoré vyplynú zo vzájomného súkromnoprávneho vzťahu a ktoré sa týkajú porušenia tohto vzťahu, majú byť riešené súdmi v civilnom konaní, nakoľko orgány činné v trestnom konaní a ani súd v trestnom konaní nie sú oprávnené nahrádzať ich činnosť. Práve súdy v civilnom konaní zákonodarca povoláva k tomu, aby rozhodovali všetky sporné otázky, ktoré vyplynú zo súkromnoprávných vzťahov a ktoré sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim obdobným prípadom. Trestné právo je možné použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec. Len takémuto striktnému prístupu totiž zodpovedá to, že trestné právo má byť uplatňované len ako najkrajnejší prostriedok k postihu typovo najväznejších prípadov porušenia práva a tam, kde prostriedky iných právnych odvetví už nie sú účinné (zásada subsidiarity trestnej represie, tzv. princíp ultima ratio). Prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve, celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní.

Z týchto dôvodov Krajský súd v Prešove odvolaniu obžalovaných v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.